Suomen Kotiseutuliitto

Finlands Hembygdsförbund

TOIMINTASUUNNITELMA 2016

Sisällys

1. YLEISTÄ 4

2. JÄSENISTÖ 6

2.1 KUNNIAJÄSENET 6
2.2 YHTEISÖJÄSENET 6
2.3 KANNATTAJAJÄSENET ELI KOTISEUTUKLUBI 6

3. HALLINTO 7

3.1 VUOSIKOKOUS 7
3.2 VALTUUSTON VAALIN VALMISTELUVALIOKUNTA 7
3.3 VALTUUSTO 7
3.4 HALLITUKSEN VAALIVALIOKUNTA 7
3.5 HALLITUS 7
3.6 JAOSTOT, TYÖRYHMÄT JA NEUVOTTELUKUNNAT 8
Edunvalvonta- ja talousjaosto 8
Kaupunkityön jaosto 8
Kouluopetusjaosto 8
Kotiseututyön säätiön valmistelutyöryhmä 8
Paikallismuseotyöryhmä 8
Kotiseutu-vuosikirjan toimituskunta 8
Seurantaloasian neuvottelukunta ja työvaliokunta 8
Kotiseutulehtien neuvottelukunta 8

4. TOIMINTA JA HANKKEET 9

4.1 LAUSUNNOT JA EDUNVALVONTA 9
4.2 KOULUTUSTOIMINTA 9
4.3 JÄSENEDUT JA -PALVELUT 9
Jäsenedut 9
Jäsenpalvelut 10
4.4 KOTISEUTULIITON STRATEGIAN TOIMEENPANO JA SEURANTA 10
4.5 VALTAKUNNALLISET KOTISEUTUPÄIVÄT 10
4.6 MAAKUNNALLINEN KOTISEUTUTOIMINTA 10
4.7 PAIKALLISTOIMINTA 11
4.8 TUNNUSTUKSENOSOITUKSET 11
4.9 PALKITSEMISET 11
4.10 YHTEISTYÖ JA JÄSENYYDET ERI YHTEISÖISSÄ 12
4.11 SEURANTALOTOIMINTA 13
4.12 KANSAINVÄLISET YHTEYDET 13
4.13 EUROOPAN KULTTUURIYMPÄRISTÖPÄIVÄT 13
4.14 KOTISEUTUTYÖN SÄÄTIÖ JA KOTISEUDULLE-KERÄYS 14

4.15 Suomen itsenäisyyden juhlavuosi 2017 14
Rakkaudesta kotiseutuun -kokonaisuus *14*
4.16 Rakennusperinto.fi (Kulttuuriymparistomme.fi) 14
4.17 Kulttuuriperintö- ja kotiseutukasvatus 14
4.18 Kotiseutumuseoiden mobiiliopasteet 15
4.19 Turun kansainväliset kirjamessut 15
4.20 Europa Nostra Finland -palvelut 15
4.21 Kotiseutuliitto yhteistyössä 15
Kulttuuriympäristötoimijoiden kartoitus *15*
Vihervuosi – Gröna Året 2016 ..... *15*
Aineettoman kulttuuriperinnön ringit *16*
Digitointiohjeistus *16*
Faron sopimuksen ratifiointi *16*
4.22 Muut mahdolliset hankkeet 16

5. VIESTINTÄ JA JULKAISUT 16

5.1 Kotiseutu-vuosikirja 17
5.2 Kotiseutuposti 17
5.3 Hilja-uutiskirje 17
5.4 Nettisivut 17
5.5 Sosiaalinen media 17
Facebook *17*
Twitter *18*
Instagram *18*
Flickr *18*
YouTube ja Bambuser *18*
Kotiseutu-blogi *18*

6. LIITON TOIMIHENKILÖT JA TOIMISTO 18

7. LIITON TALOUS 18

1. YLEISTÄ

Suomen Kotiseutuliitto on kotiseututyön valtakunnallinen keskusjärjestö ja Suomen suurin kulttuurialan kansalaisjärjestö.

Liiton tarkoituksena on sääntöjen mukaan *"edistää kansallista kulttuuria erityisesti maakunnallisten ja paikallisten piirteiden pohjalta, ohjata ja kehittää kokonaisvaltaista kotiseututyötä maassamme sekä huolehtia kotiseututyön tavoitteiden toteutumisesta yhteiskunnan kehityksessä.*

Tarkoituksensa toteuttamiseksi liitto kotiseututyön ***etujärjestönä*** *vaikuttaa lainsäädäntöön ja hallintoon paikallisen ja alueellisen kotiseututoiminnan edellytysten tukemiseksi sekä elinympäristön laadun ja ihmisten viihtyvyyden parantamiseksi ja* ***keskusjärjestönä*** *huolehtii jäsenyhteisöjensä toimintavalmiuksien kehittämisestä ja palvelee jäseniään antamalla neuvontaa ja koulutusta, harjoittamalla julkaisutoimintaa sekä edistämällä kotiseuduntutkimusta ja -tuntemusta."*

Vuonna 2014 hyväksytty Rakkaudesta kotiseutuun -strategia ohjaa Kotiseutuliiton työtä edelleen toimintavuonna 2016. Lisäksi vuoden 2016 toimintaa leimaa erityisesti Kotiseudulle-keräyksen ja Kotiseutusäätiön edistäminen (ks. luku 4.14) sekä Suomi 100 -juhlavuoden 2017 suunnitelmien toteuttaminen (ks. luku 4.15). Lisäksi hallitus käy toimintavuoden aikana keskustelun strategian toteutumisesta ja päivitystarpeista.

Koska nämä ovat isoja ja paljon työtä vaativia suurhankkeita, Kotiseutuliitto keskittyy erityisesti niiden toteuttamiseen. Muita toiminnan osa-alueita toteutetaan rahoituksen salliessa.

Vuosikokous valitsi elokuussa 2015 lähiajan toiminnan päälinjoiksi seuraavat kolme teemaa:

- Rakkaudesta kotiseutuun -strategian toteuttaminen
- Jäsenyhteisöjen nostaminen toiminnan kärjeksi
- Kulttuuriperintö- ja kotiseutukasvatus perusopetuksessa

Kotiseutuliitto nostaa toimintavuoden aikana edelleen vahvasti esille jäsenistön toiminnan ja sen kehittämisen. Euroopan kulttuuriympäristöpäivien (luku 4.13) yhteisöjä korostava teema *Porukan paikat, yhteiset ympäristöt*, haastaa koko kotiseutuliikkeen mukaan. Euroopan kulttuuriympäristöpäivien teemaan ja toimintaan liittyy mukaan myös seurantalotoimijoiden kenttä, kun Seurantalopäivää vietetään samaan aikaan samalla teemalla.

Liitto valmistelee myös kulttuuriympäristöstrategiaan liittyvää selvitystä kolmannen sektorin toimijoista ja toiminnan edellytyksistä (4.21). Hanke kytkeytyy osaksi lähidemokratia- ja kansalaisten osallistuminen -osiota Kotiseutuliiton strategiassa ja on osa jäsenkunnan toiminnan ja toimintaedellytysten vahvistamista.

Kulttuuriperintö- ja kotiseutukasvatuksen merkitystä ja hyviä menetelmiä pidetään esillä viestinnässä. Liitto painottaa myös kuntien, koulujen sekä yhdistysten välistä yhteistyötä niin perusopetuksen paikallisten opetussuunnitelmien laadinnassa kuin itse opetustyössä. Kotiseutuliitto on myös yhteistyökumppanina valtakunnallisessa Kulttuurivoltti-hankkeessa. Aiheesta lisää luvussa 4.17. Osallistuminen kunnan opetus- ja opetussuunnitelmatyöhön vahvistaa yhdistyksen asemaa osana kotiseutu- ja kulttuuriperintökasvatuksen toimintakenttää.

Rakkaudesta kotiseutuun
SUOMEN KOTISEUTULIITON STRATEGIA VUOTEEN 2025

Missio
Suomen Kotiseutuliitto edistää moniarvoista suomalaista kotiseututyötä paikallisiin lähtökohtiin pohjautuen.

Visio
Suomen Kotiseutuliitto on paikallisuuden kuuluva ääni.

Arvot
Avoimuus
Osallisuus
Paikallisuus
Yhteenkuuluvuus
Kotiseuturakkaus

Viisi painopistettä
Suomen Kotiseutuliitto on ennen kaikkea edunvalvoja ja keskusjärjestö

1. **Jäsenkentän toiminnan tukeminen**
   - jäsenistön osaava toiminta ja toiminnan laadun kehittäminen
   - koulutukset
   - opastus hanketoimintaan
   - Kotiseutuliiton, jäsenten ja muiden toimijoiden yhteistyön kehittäminen

2. **Toiminnan sisältö**
   - käsitteiden päivittäminen, mm.
     - kotiseututyö
     - paikallisuus
     - moniarvoisuus
   - edunvalvonta
   - keskusjärjestötyö

3. **Kansalaiset osallisina yhteiskunnassa**
   - osallisuus lähidemokratiassa
   - paikallinen vaikuttaminen

4. **Talouden turvaaminen**
   - Kotiseutuliiton talouden turvaaminen
   - mahdollisuuksien kartoittaminen jäsenyhdistysten toiminnan taloudelliseen tukemiseen (esim. säätiö)

5. **Tehokas viestintä**
   - sähköinen viestintä
   - julkaisut ja painetut tiedotteet ym.
   - sisäinen viestintä
   - ulkoinen viestintä

2. JÄSENISTÖ

Suomen Kotiseutuliiton jäsenmäärä on kasvanut runsaasti viime vuosien aikana. Toimintavuoden aikana jatketaan jäsenhankintakampanjoita. Tavoitteena on, että jäsenmäärä jatkaa kasvuaan.

2.1 Kunniajäsenet

Liitolla on toimintavuoden alkaessa 7 kunniajäsentä: kasvatustieteen tohtori h.c. Eeva Ahtisaari, professori Pekka Laaksonen, professori Aarne Laurila, ministeri Jaakko Numminen, professori Veijo Saloheimo, filosofian tohtori h.c. Markku Tanner ja akateemikko Päiviö Tommila.

2.2 Yhteisöjäsenet

Suomen Kotiseutuliitolla on toimintavuoden 2016 alkaessa 844 yhteisöjäsentä (14 enemmän kuin edellisvuonna). Jäsenkunnan kivijalan muodostavat erityyppiset paikallisyhdistykset ja kunnat.

Valtaosa liiton jäsenyhteisöistä on paikallisyhdistyksiä, joita ovat mm. kotiseutu- ja kaupunginosayhdistykset, kyläyhdistykset, kotipaikkaseurat sekä erilaiset kulttuuriyhdistykset. Toimintavuoden 2016 alussa liiton jäsenistä 704 on paikallisyhdistyksiä.

Kuntia on liiton jäseninä toimintavuoden alkaessa 98. Viime vuosina kuntaliitokset ovat vähentäneet liiton kuntajäsenten määrää.

Liiton maakunnallisina jäsenjärjestöinä ovat toimintavuoden alkaessa 18 maakunnan liittoa ja 14 alueellista kotiseutujärjestöä. Lisäksi Kotiseutuliittoon kuuluu 11 valtakunnallista järjestöä.

Liiton jäsenten käyttöön tarkoitettu jäsentunnus,
jolla yhteisö voi kertoa kuuluvansa keskusjärjestöön.

www.kotiseutuliitto.fi/jasenet

2.3 Kannattajajäsenet eli Kotiseutuklubi

Liitolla on toimintavuoden alkaessa 204 kannattajajäsentä, jotka muodostavat Kotiseutuklubin jäsenistön. Tavoitteena on, että Kotiseutuklubiin liittyy toimintavuoden aikana 20 uutta henkilöä.

Klubilaisilla on läsnäolo- ja puheoikeus liiton vuosikokouksessa ja maakunnallisissa kokouksissa. Klubilaisille lähetetään liiton jäsenmateriaali, ajankohtaislehti Kotiseutuposti, Kotiseutu-vuosikirja sekä kutsut liiton koulutustilaisuuksiin ja seminaareihin. Lisäksi he saavat paljon muita etuja ja tarjouksia.

Kotiseutuklubille on tarjolla jonkin verran omaa ohjelmatoimintaa mm. tutustumiskäyntejä ja vuositapaaminen kotiseutupäivillä. Kotiseutuklubilaisille tarjotaan myös erityisiä jäsentarjouksia mm. liiton tuotteista tai ajankohtaisista kotiseutujulkaisuista, joista tiedotetaan klubikirjeessä.

3. HALLINTO

Liiton luottamushenkilöhallinto on kolmiportainen. Korkeinta päätösvaltaa käyttää vuosikokous, johon jäsenyhdistykset nimeävät äänivaltaiset edustajansa.

Päätöksenteon avoimuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Vuodesta 2015 vuosikokouksen, valtuuston ja hallituksen esityslistat ja pöytäkirjat sekä jaostojen ja työryhmien muistiot on julkaistu osoitteessa www.kotiseutuliitto.fi/toiminta/kokousasiakirjat.

3.1 Vuosikokous

Suomen Kotiseutuliiton sääntömääräinen vuosikokous pidetään 5.8.2016 Kajaanissa Valtakunnallisten kotiseutupäivien yhteydessä. Vuosikokous valitsee liitolle valtuuston, joka päättää liiton toiminnan strategisesta suunnittelusta ja seurannasta.

3.2 Valtuuston vaalin valmisteluvaliokunta

Valiokunta koostuu perinteiseen tapaan valtuustopaikan viimeisimpinä jättäneistä maakuntien edustajista. Vuodelle 2016 valtuuston vaalin valmisteluvaliokuntaan nimettiin Helena Aaltonen, Jouko Hannu ja Timo Korkeaoja. Puheenjohtajaksi valittiin Helena Aaltonen.

Keväällä 2016 järjestetään valtuuston ehdokasasettelua varten maakunnalliset kokoukset niissä maakunnissa, joissa on erovuoroisia valtuutettuja. Valmisteluvaliokunta tekee vuosikokoukselle esityksen valtuuston kokoonpanosta maakunnallisten kokousten esitysten pohjalta.

3.3 Valtuusto

Valtuuston kevätkokous pidetään toukokuussa 2016 Jyväskylässä ja syyskokous marras-joulukuussa 2016 Helsingissä.

Valtuustossa on 30 edustajaa sekä puheenjohtaja. Valtuutetut edustavat liittoa omissa maakunnissaan. Viisi valtuutetuista on asiantuntijajäseniä, jotka edustavat liiton toiminnan kannalta keskeisiä aloja. Tällä hetkellä asiantuntijajäsenten edustamat alat ovat kulttuurien tutkimus, kotiseutuarkistot ja kaupunkien kotiseututyö, lisäksi maakuntien liitoilla ja Kuntaliitolla on asiantuntijaedustus valtuustossa.

3.4 Hallituksen vaalivaliokunta

Valtuusto valitsee kevätkokouksessaan keskuudestaan hallituksen vaalivaliokunnan.

3.5 Hallitus

Valtuusto valitsee liiton hallituksen puheenjohtajan ja jäsenet erovuoroisten tilalle. Esityksen vuoden 2016 hallituksen kokoonpanosta tekee valtuuston vuoden 2015 kevätkokouksen asettama valintatoimikunta marraskuussa 2015. Hallitus vastaa operatiivisesta suunnittelusta, taloudesta ja seurannasta.

Hallitus kokoontuu vuoden aikana 7-9 kertaa. Hallitus voi kokoontua myös sähköisesti. Valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat osallistuvat työskentelyyn puhevaltaisina.

3.6 Jaostot, työryhmät ja neuvottelukunnat

Hallitus on asettanut avukseen jaostoja, työryhmiä ja neuvottelukuntia, joiden tehtävänä on valmistella ja tehdä aloitteita liiton toiminnan kehittämiseksi. Samalla ne toimivat liiton ja ympäröivän yhteiskunnan ja eri toimijoiden välisenä yhdyssiteenä.

Jaostot

Edunvalvonta- ja talousjaosto
Jaoston tehtävänä on keskustella ja tehdä hallitukselle ehdotuksia asioista, joihin liiton on syytä ottaa kantaa sekä valmistella Kotiseutuliiton lausuntoja ja kannanottoja. Jaosto seuraa Kotiseutuliiton talouteen liittyviä asioita ja valmistelee Kotiseutuliittoa ja liiton jäsenkuntaa palvelevia kumppanuuksia ja muita taloutta tukevia toimintamuotoja. Jaosto myös etsii palkittavia kotiseututekoja.

Kaupunkityön jaosto
Kaupunkityön jaosto seuraa kaupungeissa tehtävän kotiseututyön kehitystä, tekee hallitukselle kaupunkityöhön liittyviä aloitteita, valmistelee kaupunkityöhön liittyviä lausuntoja sekä suunnittelee ja toteuttaa aiheeseen liittyviä työpajoja.

Kouluopetusjaosto
Kouluopetusjaosto seuraa kulttuuriperintö- ja kotiseutukasvatuksen liittyvän tilannetta kouluopetuksessa ja valmistelee hallitukselle lausuntoja sekä esityksiä siihen liittyvän opetusmateriaalin tai aineiston tuottamiseksi. Ks. luku 4.17.

Työryhmät

Kotiseututyön säätiön valmistelutyöryhmä
Säätiön valmistelutyöryhmä valmistelee ja toteuttaa Kotiseutuliiton hallituksen päätöksen mukaan kotiseututyön säätiön perustamista. Ks. luku 4.14.

Paikallismuseotyöryhmä
Työryhmän tehtävänä on mm. kartoittaa museokenttää ja valmistella liiton lähivuosien paikallismuseotyötä sekä tukea liiton toimihenkilöitä paikallismuseoihin liittyvissä hankkeissa. Ks. mm. kotiseutumuseoiden mobiiliopasteet, luku 4.18 ja koulutushankkeet, luku 4.2.

Kotiseutu-vuosikirjan toimituskunta
Toimituskunta vuoden 2016 Kotiseutu-vuosikirjalle: Riitta Vanhatalo (päätoimittaja) sekä Seppo Knuuttila, Rauno Lahtinen, Liisa Lohtander, Pia Puntanen ja Janne Vilkuna. Ks. luku 5.1.

Neuvottelukunnat

Seurantaloasian neuvottelukunta ja työvaliokunta
Neuvottelukuntaan kuuluu seurantalojen omistajayhteisöjen, opetus- ja kulttuuriministeriön, ympäristöministeriön, Kuntaliiton, Museoviraston ja muiden keskeisten intressitahojen edustajat. Neuvottelukunnan puheenjohtajan asettaa opetus- ja kulttuuriministeriö. Neuvottelukunta tekee Kotiseutuliiton hallitukselle esityksen vuosittaisesta seurantalojen korjausavustusten jaosta. Neuvottelukunnan työvaliokunnan puheenjohtajana toimii Kotiseutuliiton toiminnanjohtaja. Ks. luku 4.11.

Kotiseutulehtien neuvottelukunta
Neuvottelukunnan tehtävät määritellään vuoden 2016 ensimmäisessä hallituksen kokouksessa ja aloittaa työnsä kevätkaudella 2016.

4. TOIMINTA JA HANKKEET

4.1 Lausunnot ja edunvalvonta

Liitto toimii asiantuntijana ja jäsenistönsä edunvalvojana kotiseututyöhön, paikallisuuteen ja kulttuuriperintöön liittyvissä kysymyksissä. Liitto tekee omaehtoisesti tai yhteistyössä muiden kansalaisjärjestöjen kanssa julkiselle vallalle aloitteita omaa alaansa koskevissa, toimenpiteitä vaativissa kysymyksissä.

Liitto osallistuu kannanotoillaan yhteiskunnan kehityksen suunnasta käytävään keskusteluun. Toimintavuoden aikana seurataan edelleen mm. kuntarakennekehitystä ja sitä, miten se vaikuttaa jäsenyhdistysten toimintaympäristöön. Liiton näkökulmia kuntaliitosten kulttuurisista vaikutuksista välitetään kuntakenttään.

Liitto antaa siltä pyydetyt lausunnot ja pyrkii siihen, että se kutsutaan jo eri valmisteluelinten jäseneksi sen intressialueilta. Liitto toimii lausunnonantajana Valtioneuvoston kanslialle kotiseutuneuvoksen arvonimeä varten. Liitto antaa lausuntoja ja kommentoi kotiseututyön sektorilla tapahtuvaa kehitystä omilla viestintäkanavillaan ja muussa mediassa.

Suomen Kotiseutuliitolla on toimivat yhteydet liiton toimialaan kuuluviin ministeriöihin ja keskusvirastoihin sekä valtakunnallisiin järjestöihin. Liitto informoi tarpeen mukaan eduskuntaa toiminta-alueensa asioista.

4.2 Koulutustoiminta

Strategian mukaisesti Kotiseutuliitto kartoitti vuoden 2015 aikana jäsenistön koulutustarvetta ja aloittaa sen pohjalta keväällä 2016 ensimmäisen uuden strategian mukaisen koulutuskierroksen, joka keskittyy kotiseututoimijoiden hankeosaamisen parantamiseen osana järjestötyötä. Koulutuksissa käsitellään mm. millaisia EU-hankkeet voivat olla, miten niihin valmistaudutaan sekä mistä saa neuvoja, tukea ja omaa pääomaa. Lisäksi käydään läpi kunkin maakunnan rahoituskanavat.

Keväällä 2016 järjestetään koulutuksia Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan alueella liittyen kotiseutumuseoiden mobiiliopastesovelluksen käyttöönottoon. Lisää luvussa 4.17.

Lisäksi rahoituksen salliessa toteutetaan jo pitkään suunnitteilla ollut paikallismuseo-hoitajakoulutus yhteistyössä Museoviraston ja maakuntamuseoiden kanssa.

4.3 Jäsenedut ja -palvelut

Kotiseutuliiton jäsenedut ja jäsenpalvelut on koottu omille alasivuilleen verkkoon osoitteeseen www.kotiseutuliitto.fi/jasenet.

Uusimpana etuna on sähköinen jäsenrekisteri, joka on alle 100 jäsenen yhdistyksille ilmainen ja isommissakin kokoluokissa liiton jäsenille on neuvoteltu tuntuva alennus. Vuonna 2016 kaikille liiton jäsenten museoille tarjotaan eMuseo-mobiiliopastesovellus edulliseen jäsenhintaan.

Jäsenedut

- Jäsenmateriaali, vuosikirja ja Kotiseutuposti-lehti
- Hilja-uutiskirje ja sähköinen Kotiseutuposti sähköpostitse
- Tuotteet ja julkaisut jäsenhintaan
- Jälleenmyyntioikeus liiton myyntituotteisiin
- 20 % alennus jäsenrekisteristä (alle 100 jäsenen yhteisöille ilmainen)
- Etuja uuden yhdistyksen perustamiseen (mallisäännöt, ilmainen rekisteröinti PRH:een)

- Mahdollisuus käyttää Kotiseutuliiton toimistoa kokouksissa
- Kutsut liiton tilaisuuksiin, koulutuksiin, seminaareihin ja kotiseutupäiville
- Yhteistyöpalaverit ja alueellinen yhteistyö
- Huomionosoitukset jäsenyhdistysten jäsenille (ansiomerkit, ansiomitalit)
- Oikeus rekisteröidä yhdistyksen seurantalo www.seurantalot.fi -palveluun.
- Vuoden 2016 aikana: eMuseo-mobiiliopastesovellus kotiseutu- ja muille paikallismuseoille

Jäsenet vaikuttavat Kotiseutuliiton ja kotiseutuliikkeen tulevaisuuden suuntaan mm. vuosikokouksessa ja maakunnallisissa kokouksissa!

Jäsenpalvelut

- Edunvalvonta
- Neuvonta
- Koulutustoiminta
- Seurantalojen korjausneuvonta
- Tiedotuspalvelut
- Tietopalvelut
- Ideoita ja ajatuksia yhdistyksen toimintaan
- Tietoa järjestötoiminnasta ja alan asioista

Uutena jäsenetuna vuonna 2016 pyritään toteuttamaan nettisivupohja liiton jäsenyhteisöille. Jäsenet saavat graafiselta ilmeeltään modernin ja yhtenäisen sivuston käyttöönsä. Sivustopohjan käyttöönotto on jäsenille näillä näkymin ilmainen, ylläpitomaksuihin neuvotellaan jäsenetu.

4.4 Kotiseutuliiton strategian toimeenpano ja seuranta

Kotiseutuliiton strategian toteutus painottuu toimintavuonna jäsenten tukemiseen ja toiminnan esille tuomiseen, hankeopastuksen toteuttamiseen, Kotiseudulle-keräyksen edistämiseen, liiton oman talouden vahvistamiseen sekä viestinnän ja vuorovaikutuksen kehittämiseen. Liitto päivittää viestintästrategian. Kotiseutuliiton hallitus arvioi kevään 2016 aikana Rakkaudesta kotiseutuun -strategian toteutumista jokaisen painopistealueen osalta. Sen mukaan hallitus suuntaa uusia toimenpiteitä strategian tavoitteiden toteutumiseksi ja arvioi, onko tarvetta päivittää strategiaa.

4.5 Valtakunnalliset kotiseutupäivät

Valtakunnalliset kotiseutupäivät järjestetään 4.-7.8.2016 Kajaanissa yhteistyössä Kajaanin kaupungin, alueen yhdistysten ja Kainuun liiton kanssa. Päivien kokousten päätapahtumapaikaksi on valittu Kongressikeskus Kaukametsä. Kajaanin kotiseutupäivien teema on *Tienviitta tulevaisuuteen*.

Vuoden 2017 kotiseutupäivät vietetään Jyväskylässä. Vuonna 2016 Jyväskylän kotiseutupäivien järjestelytoimikunta organisoituu ja päätetään päivien teema.

4.6 Maakunnallinen kotiseututoiminta

Hyvät edellytykset maakunnalliseen toimintaan on vuosikaudet tarjonnut maakuntien liittojen kuuluminen Kotiseutuliiton jäsenkuntaan. Kotiseutuliitto on edelleen kehittänyt maakuntien liittojen kanssa liiton jäsenyhdistysten ja -kuntien välistä yhteistyötä mm. valtuustonsa vaalin valmistelemiseksi alueittain. Myös koulutustoiminnassa on alueellisuus pyritty ottamaan huomioon.

Kaikkien maakuntien liittojen kulttuurivastaavat kutsutaan yhteiseen vuosittaiseen tapaamiseen alkuvuodesta. Kotiseutuliitto järjestää myös keväisin 10–12 maakunnallista kotiseutukokousta yhteistyössä maakuntien liittojen kanssa. Maakunnallisiin kokouksiin kutsutaan kaikki ko. maakunnan jäsenyhteisöt keskustelemaan ajankohtaisista asioista ja valitsemaan maakunnan ehdokasta liiton valtuustoon.

Maakuntien liittojen lisäksi liiton jäsenistöön kuuluu myös kotiseututyön aluejärjestöjä ja muita alueellisesti toimivia yhteisöjä.

4.7 Paikallistoiminta

Kotiseututyön painopiste on paikallistasolla, jossa liiton jäsenyhdistykset ja jäsenkunnat omine verkostoineen toimivat. Erityisesti kuntaliitokset ja kuntakentän rakennemuutoskeskustelu ovat lisänneet paikallisten identiteettien esiintuomista ja vahvistamistarvetta, mikä on tarjonnut liiton jäsenkunnalle tehtävää.

Liiton henkilökunta ja luottamushenkilöt hoitavat aktiivisesti yhteyksiä jäsenyhteisöihin. Liiton toimisto vastaanottaa jäsenyhteisöiltä ja eri kotiseututyötä tekeviltä laitoksilta kotiseutujulkaisuja. Useat jäsenyhteisöt lähettävät myös omat tiedotuslehtensä liiton toimistoon.

Suomen Kotiseutuliitto korostaa jatkossakin kotiseututyön merkitystä paikallisidentiteettien ja yhteisöllisyyden ylläpitäjänä.

- Lisätään yhteistyötä laajalla alueella toimivien yhdistysten, seudullisten yhteenliittymien ja kaupunginosayhdistysten liittojen kanssa tavoitteena hyvien toimintojen innovointi ja työmallien välittäminen kentälle.
- Tuetaan uusien kaupunginosa- ja kunnanosayhdistysten perustamista.
- Edistetään monipaikka-asujien, maassamuuttajien ja maahanmuuttajien mahdollisuutta osallistua kotiseudun kehittämiseen ja kotiseutu-toimintaan.
- Kannustetaan ja tuetaan paikallisyhdistysten mahdollisuuksia ottaa kantaa ja vaikuttaa oman alueensa kehittämiseen ja opetussuunnitelmatyöhön.
- Kehitetään edelleen toimintamallia, miten valtuutetut toimivat alueellaan tiedottaen Kotiseutuliiton ajankohtaisista asioista sekä vahvistaen jäsenten ja keskusjärjestön välistä yhteenkuuluvuutta

4.8 Tunnustuksenosoitukset

Kotiseututyön ansiomitali on liiton myöntämistä tunnustuksenosoituksista korkein. Liiton vuosikokouksessa jaettavat mitalit myöntää Kotiseutuliiton hallitus jäsenyhteisöjen esityksestä.

Liitto jatkaa ansiomerkkien välittämistä jäsenyhteisöille. Hopeisista ja kultaisista ansiomerkeistä päättää Kotiseutuliiton hallitus, pronssisesta päättää jäsenyhteisön oma hallitus.

Jäsenyhteisöt voivat tilata liiton standaaria jäsentensä palkitsemiseksi tai huomionosoitukseksi kotiseututyössä ansioituneille oman harkintansa mukaan. Lisäksi jäsenyhteisöt voivat tilata hopeisesta ansiomerkistä mukailtua hopeista kaulariipusta lahjaksi. Liitolla on myös hopeoitu rintamerkki.

4.9 Palkitsemiset

Vuonna 2016 valitaan ehdotusten pohjalta Vuoden kotiseutuyhdistys, Vuoden kaupunginosa ja Vuoden kotiseututeos. Lisäksi mikäli ehdokkaita ilmenee, valitaan kotiseututeko. Hallitus nimeää tarkoitusta varten erilliset palkintaraadit.

- Vuoden kotiseutuyhdistyksen valinnalla tuetaan innovatiivista ja uudistuvaa kotiseututyötä. Palkittavan tahon tulee olla Kotiseutuliiton jäsenyhdistys.
- Vuoden kaupunginosan valinnalla halutaan korostaa kaupunginosien ja taajamien aktiivisuuden ja kansalaistoiminnan merkitystä yhteisöllisyyden, viihtyvyyden ja henkisen turvallisuuden rakentajina.
- Vuoden kotiseututeon valinnalla halutaan kiinnittää huomiota omatoimisuuden, aloitteellisuuden sekä uusien toiminta-ajatusten ja hyvien ideoiden esille tuomiseen.
- Vuoden kotiseututeoksen valinnalla kannustetaan kotiseutukirjojen tekijöitä ja tuodaan näkyvyyttä kotiseutukirjallisuudelle.

Liiton henkilökunta valmistelee Vuoden kotiseutuyhdistyksen nimeämisen ja hallitus nimeää voittajan, joka julkistetaan valtuuston kevätkokouksessa.

Vuoden kaupunginosa ja kotiseututeko julkistetaan vuosikokouksessa Valtakunnallisilla kotiseutupäivillä elokuussa. Vuoden kotiseututeos julkistetaan Turun Kirjamessuilla lokakuussa.

Seurantaloasiain neuvottelukunta myöntää Hyvän korjauksen -palkinnon vuosittain syyskuussa Valtakunnallisena seurantalopäivänä, joka on myös osa Euroopan kulttuuriympäristöpäivien ohjelmaa.

4.10 Yhteistyö ja jäsenyydet eri yhteisöissä

Suomen Kotiseutuliitolla on toimivat yhteydet valtiovaltaan, eri ministeriöihin ja keskusvirastoihin sekä valtakunnallisiin järjestöihin. Liiton yhteistyö opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa on toteutunut erityisesti seurantalojen korjaushankkeessa, kotiseutumuseohankkeissa ja yleisessä toiminnan kehitystyössä. Yhteistoiminta ympäristöministeriön kanssa on ollut tiivistä erityisesti Euroopan kulttuuriympäristöpäivien yhteydessä. Lisäksi liitto tekee monissa hankkeissa yhteistyötä mm. Museoviraston ja Opetushallituksen kanssa.

Liiton edustajat organisaatioissa ja työryhmissä, joissa liitto on jäsenenä tai joihin on kutsuttu liiton edustaja:

- Euroopan kulttuuriympäristöpäivien työryhmä
- Europa Nostra
- Europa Nostra Finland ry
- European Heritage Days / Council of Europe
- Folklandia kansantanssi- ja musiikkiristeily
- Kajaanin Valtakunnalliset kotiseutupäivät: päätoimikunta ja järjestelytoimikunta
- Käsi- ja Taideteollisuusliitto Taito ry
- Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama kulttuuriperintöalan neuvottelukunta
- Pohjola-Norden
- Rakennusperinto.fi-palvelun toimituskunta
- Seurantaloasiain neuvottelukunta
- Suomen Hostellijärjestö
- Suomen Kansallispukujen Ystävät ry
- Suomen Kylätoiminta ry
- Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlavuoden valtuuskunta
- Tammenlehvän perinneliitto
- Turun kansainvälisten Kirjamessujen päätoimikunta
- Uudenmaan Ely-keskuksen kulttuuriympäristöryhmä
- Vihervuosi – Gröna Året 2016
- Yhteinen perintö -hankkeen ohjausryhmä
- Yhteisölähtoinen paikallinen kehittäminen -ryhmä

4.11 Seurantalotoiminta

Liitto saa vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriön erillisrahoituksen seurantalojen korjausavustusten jakamiseen ja siihen liittyvään neuvonta- ja tutkimustyöhön. Seurantalotoimintaa varten asetettu neuvottelukunta kokoontuu kahdesti ja sen työvaliokunta tarvittaessa. Neuvottelukunta laatii oman toimintasuunnitelmansa.

Vuonna 2016 seurantalotoiminnan painopisteitä ovat mm. Suomi 100 -juhlavuoden seurantalohankkeen valmistelu, talojen omistajayhdistyksille suunnattujen maakunnallisten neuvontatilaisuuksien toteuttaminen. Hyvän korjauksen palkinnon jakaminen sekä Seurantalot.fi-sivuston neuvontamateriaalin täydentäminen. Lisäksi tehdään neuvontakäyntejä taloilla sekä kehitetään yhteistyötä muiden seurantalotoimijoiden kanssa.

Valtakunnallista seurantalopäivää vietetään vuosittain syyskuun toisena viikonloppuna samaan aikaan Euroopan kulttuuriympäristöpäivien (EHD, luku 4.13) kanssa. Vuoden 2016 EHD-teema *Porukan paikat, yhteiset ympäristöt* liittyy kiinteästi myös seurantalotoimintaan: talojen historiaan, rakentamiseen, korjaamiseen ja käyttöön. Päivä tarjoaa tilaisuuden tehdä tunnetuksi talojen elävää kulttuuriperintöä ja järjestää kaikille avointa toimintaa.

4.12 Kansainväliset yhteydet

Suomen Kotiseutuliitto – The Finnish Local Heritage Federation – on myös kansainvälisesti aktiivinen toimija etenkin Euroopan neuvoston ja Euroopan komission suuntaan.

Kotiseutuliiton järjestöpäällikkö Liisa Lohtander on Suomen edustaja Euroopan neuvoston ja Euroopan komission European Heritage Days (EHD) -yhteishankkeessa ja hankkeen kansainvälisen ohjausryhmän jäsen. EHD on Euroopan neuvoston laajin ja pitkäikäisin kulttuurihanke. Siihen liittyen järjestöpäällikkö pitää pitkin vuotta tiiviisti yhteyttä muiden maiden edustajiin sekä osallistuu kansainvälisiin koulutuksiin ja kokouksiin. Suomen EHD eli Euroopan Kulttuuriympäristöpäivät on esitelty luvussa 4.13.

Kotiseutuliitto on keskeinen suomalainen jäsen eurooppalaisessa Europa Nostra -kulttuuriperintöjärjestössä, joka tekee läheistä yhteistyötä Euroopan unionin, Euroopan neuvoston ja Unescon kanssa ja mm. jakaa oman kulttuuriperintöpalkinto-ohjelmansa yhteydessä EU:n kulttuuriperintöpalkinnot. Kotiseutuliiton viestintäpäällikkö Anna-Maija Halme on nimetty Europa Nostran valtuustoon.

4.13 Euroopan kulttuuriympäristöpäivät

Euroopan kulttuuriympäristöpäivät on jokasyksyinen tapahtuma, joka aktivoi ihmisiä toimimaan oman kulttuuriympäristönsä ja -perintönsä omaleimaisuuden puolesta ympäri koko Euroopan. Suomessa tapahtumat keskittyvät syyskuun toiseen viikonloppuun.

Vuoden 2016 teema *Porukan paikat, yhteiset ympäristöt* liittyy yhteisöjen toimintaan kulttuuriperintö- ja -ympäristöasioissa sekä Faron sopimuksen henkeen: kulttuuriperintö kuuluu kaikille. Tätä teemaa ja osallistumista kulttuuriympäristöpäiviin Kotiseutuliitto suosittelee etenkin jäsenyhdistyksilleen. Liitto haastaa kaikki jäsenensä järjestämään tapahtuman omalla alueellaan syyskuussa 2016. Tapahtuma voi olla kiertokävely, näyttely, talkoot tai muu tapa, jolla yhdistyksen ja koko yhteisön lähiympäristö ja/tai alueelle ominainen kulttuuriperintö tuodaan esille.

Vuoden 2016 teemaan ja toimintaan liittyy mukaan myös seurantalotoimijoiden kenttä, kun Seurantalopäivää vietetään samaan aikaan samalla teemalla.

Euroopan kulttuuriympäristöpäiviä koordinoidaan Suomen Kotiseutuliitossa. Kotiseutuliitolla on kolme edustajaa päivien työryhmässä: toiminnanjohtaja Riitta Vanhatalo (työryhmän puheenjohtaja), järjestöpäällikkö Liisa Lohtander ja koordinaattori Jonina Vaahtolammi (työryhmän sihteeri). Liitto tekee vuosittain ympäristöministeriön kanssa erillisen sopimuksen, jonka mukaisesti päivien järjestely-, tiedotus- ja raportointivastuu on Kotiseutuliitolla, ja johon se saa rahoituksen ympäristöministeriöltä.

Euroopan kulttuuriympäristöpäivien kansainvälisestä osiosta ks. luku 4.12.
Hankkeen materiaali on osoitteessa www.rakennusperinto.fi/kulttuuriymparistopaivat.

4.14 Kotiseututyön säätiö ja Kotiseudulle-keräys

Suomen Kotiseutuliitto jatkaa vuonna 2014 alkanutta säätiön perustamisen valmistelua. Valtakunnallisesti toimivan säätiön missio on suomalaisen identiteetin ja paikallisen kotiseututyön tukeminen. Kotiseutuliiton hallituksen nimeämä työryhmä vie varainhankinnan ja säätiön perustamisen toteutusta eteenpäin. Kesällä 2015 aloitettu Kotiseudulle-keräys säätiön perustamispääoman kokoamiseksi jatkuu. Lisätietoa: www.kotiseudulle.fi

4.15 Suomen itsenäisyyden juhlavuosi 2017

Rakkaudesta kotiseutuun -kokonaisuus

- Mitä kotiseutu merkitsee? Suuri kansalaiskeskustelu kotiseututyön käsitteistä. Käsitteitä tutkitaan ja päivitetään niin tieteellisillä puheenvuoroilla kuin kansalaisia osallistaen.
    - viisi keskustelua eri puolilla Suomea, joista yksi SuomiAreena -keskustelu Porissa
    - Kotiseutu-vuosikirja 2017 ilmestyy Porin tilaisuuteen, artikkelit käsiteteemasta
- Seurantalojen tarinat ja tähtihetket. Valokuviin ja seurantalotarinoihin pohjautuva teos ja nettisivusto yhdessä arkkitehti ja valokuvaaja Tuomas Uusheimon kanssa
- Valtakunnalliset kotiseutupäivät Jyväskylässä elokuussa 2017

Sekä:

- Kotiseutusäätiön ensimmäisten apurahojen jakaminen kotiseututyötä kehittäville hankkeille ja kotiseutututkimukselle sekä juhla, jossa apurahat jaetaan
- Kotiseudun tarinat -konserttisarja Kalevalaseuran ja konserttikeskuksen kumppanina
- Yhteinen perintö -hanke Suomen museoliiton kumppanina
- Yksi esine, tuhat tarinaa -kokonaisuus yhdessä paikallismuseokentän kanssa
- Suomi sata nolla -tarinankeruu Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kumppanina

Vuonna 2016 suunnitelmat edelleen täsmentyvät ja toteutus etenee. Kotiseutuliiton juhlavuoden hankkeista tiedotetaan aktiivisesti. www.kotiseutuliitto.fi/toiminta/suomi-100

4.16 Rakennusperinto.fi (Kulttuuriymparistomme.fi)

www.rakennusperinto.fi -sivusto muuttuu vuoden 2016 aikana www.kulttuuriymparistomme.fi -nimiseksi. Sivustolle on koottu kulttuuriympäristöä ja sen hoitoa koskevia verkkosisältöjä ja -palveluita. Verkkopalvelun tuottavat ympäristöministeriö ja Museovirasto yhteistyössä kulttuuriympäristöalan eri toimijoiden kanssa. Käytännön työstä huolehti toimittaja, jonka tukena ovat päätoimittaja ja toimituskunta. Erillisen sopimuksen mukaan palvelun toimittajana toimii Kotiseutuliiton koordinaattori Jonina Vaahtolammi.

4.17 Kulttuuriperintö- ja kotiseutukasvatus

Kulttuuriperintö- ja kotiseutukasvatus on yksi vuosikokouksen määrittämistä Kotiseutuliiton toiminnan painoaloista. Siihen liittyen Kotiseutuliitto on kumppanina Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen Seuran vetämässä Kulttuurivoltti-hankkeessa. Kulttuurivoltin

tavoitteena on tuoda kulttuuri kouluihin tasavertaisesti: hankkeessa tuotetaan kunnille työkalu kulttuurikasvatussuunnitelmien tekemiseen. Vuonna 2016 hanke järjestää valtakunnallisen koulutuskiertueen, jonka kohderyhmänä ovat mm. kuntien opetus- ja kulttuurisektorit sekä Kotiseutuliiton jäsenet. Kotiseutuliitto ja liiton verkostot ovat mukana kiertueen tuottamisessa.

Suuri Löytöretki -verkkopeliä tuodaan edelleen opetusmaailman tietoisuuteen ja selvitetään mahdollisuuksia sen teemoittamiseen, esimerkiksi Suomi100-löytöretket vuonna 2017.

Lisäksi liiton kouluopetusjaosto (luku 3.6) seuraa alaa ja reagoi aiheeseen tarvittaessa.

4.18 Kotiseutumuseoiden mobiiliopasteet

Kotiseutuliitto luo Etelä-Pohjanmaan rahaston apurahan turvin mobiilisovelluksen, jonka avulla museo-opas on aina käytettävissä – oli paikallismuseo auki tai kiinni. Museot voivat tehdä helposti itse mobiilioppaita museostaan ja sen ympäristöstä. Työhön tarjotaan koulutusta. Kotiseutumuseo-oppaissa voi hyödyntää jo tehtyjä sisältöjä ja luoda eri käyttäjäryhmille uudenlaisia oppaita. Mobiilioppaiden ulkoasun voi muokata museon omaa ilmettä vastaavaksi. Kaikkea sisältöä voi päivittää ja kehittää milloin tahansa. Sovellus tarjotaan keväällä 2016 käyttöön Etelä-Pohjanmaan kotiseutumuseoille ja sen käyttöönottoon järjestetään koulutuksia. Tämän jälkeen sovellus on käytettävissä myös muualla. Liiton jäsenten museot saavat palvelun käyttöönsä jäsenetuhinnalla 80€/vuosi.

4.19 Turun kansainväliset kirjamessut

Turun Kansainväliset Kirjamessut on Turussa vuosittain lokakuun alussa järjestettävä messutapahtuma. Suomen Kotiseutuliitto oli mukana perustamassa messuja, ja messut järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1990. Kotiseutuliitto on mukana messujen päätoimikunnassa. Vuonna 2016 Kotiseutuliitto osallistuu messuille Vuoden kotiseututeoksen julkistamisella.

4.20 Europa Nostra Finland -palvelut

Kulttuuriperintöjärjestö Europa Nostran paikallisyhdistys Europa Nostra Finland ry ostaa sihteeripalveluita Suomen Kotiseutuliitolta erillisen sopimuksen mukaisesti. Vuonna 2016 Kotiseutuliitto seuraa European Heritage Congressin valmistelua, jonka Europa Nostra Finland järjestää Turussa kesällä 2017.

4.21 Kotiseutuliitto yhteistyössä

Kulttuuriympäristötoimijoiden kartoitus
Suomen Kotiseutuliitto oli vuoden 2014 aikana mukana kulttuuriympäristöstrategian toimeenpanoryhmässä. Toimeenpanoryhmä raportoi työstään ympäristöministeriölle vuonna 2015. Tämän jälkeen monet alan keskeiset yhdistystoimijat pyysivät Kotiseutuliittoa käynnistämään hankkeen, jossa mm. tehdään selvitys kulttuuriympäristöalan kolmannen sektorin toimijoista sekä toiminnan haasteista, koulutustarpeista ja tarvittavista työkaluista. Selvityksen pohjalta laaditaan työkaluja, joiden avulla kansalaisia tuetaan paikallisessa vaikuttamisessa. Hanke toteutetaan monien kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Hanke tukee liiton strategian osiota paikallinen vaikuttaminen ja kansalaisten osallisuus yhteiskunnassa. Hanke käynnistetään rahoituksen salliessa.

Vihervuosi – Gröna Året 2016
Vuonna 2016 vietetään ympäristöministeriön nimeämää Vihervuosi – Gröna Året 2016 -teemavuotta. Aiemmin Vihervuosia on järjestetty vuosina 1985, 1995, 2000 ja 2008.

Kotiseutuliitto on ollut teemavuosissa vahvasti mukana. Tavoitteena on herättää yksityiset ihmiset, yritykset, kunnat ja kaupungit sekä muut toimijat parantamaan omaa lähiympäristöään. Ympäristöministeriön nimeämä johtoryhmä on aloittanut toimintansa vuonna 2015, johtoryhmässä on myös Kotiseutuliiton edustaja. Hanketta vetää Viherympäristöliitto ry.

Aineettoman kulttuuriperinnön ringit
Unescon yleissopimus aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta saatettiin Suomessa voimaan vuonna 2013. Keskeiset toimijat sopimuksen toteuttamisessa ovat opetus- ja kulttuuriministeriö, Museovirasto, aineettoman kulttuuriperinnön asiantuntijaryhmä sekä monialaisista toimijaverkostoista kootut aineettoman kulttuuriperinnön ringit, joiden suunnittelutyössä Suomen Kotiseutuliitto on ollut mukana jo vuonna 2015.

Digitointiohjeistus
Kotiseutuarkistot eivät kuulu viralliseen arkistolaitokseen, eivät ole osa kuntien arkistojärjestelmää eivätkä seurakuntien arkistokokonaisuutta. Yksityisarkistoina ne ovat kovinkin pieniä verrattuna vaikkapa puolueiden ja suurten kansanliikkeiden yksityisarkistoluonteisiin kokonaisuuksiin. Silti niiden merkitys osana kansakunnan muistia on huomattava. Suomen Kotiseutuliitto valmistelee hanketta ja laatii rahoituksen salliessa selkeät digitointiohjeet kotiseutuarkistotoimijoille. Moni taho on digitoinut aineistojaan, mutta koska alalta puuttuu selkeä ohjeistus, on osa digitoiduista aineistoista jo kadonnut, osa on digitoitu huonosti, ja osa toki palvelee tarkoitustaan, kun arkiston aineistot on saatu paitsi digitoitua, myös saavutettaviksi. Tarkoituksena on, että mahdollisimman pian ohjeistuksen valmistumisen jälkeen se leviäisi mahdollisimman laajasti kansalaisten ja yhdistysten käyttöön.

Faron sopimuksen ratifiointi
Suomi valmistelee Euroopan neuvoston Faron sopimuksen ratifiointia. Sopimus on puiteyleissopimus kulttuuriperinnön yhteiskunnallisesta merkityksestä. Kotiseutuliitto oli yhdessä Museoviraston kanssa toteuttamassa opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta sopimuksen taustaselvityshanketta. Ratifioinnin jälkeen liitto edistää sopimuksen periaatteita.

4.22 Muut mahdolliset hankkeet

Liitto voi osallistua myös muihin hankkeisiin, jotka hallitus hyväksyy.

5. VIESTINTÄ JA JULKAISUT

Kotiseutuliitolle laaditaan viestintästrategia vuonna 2014 vahvistetun Rakkaudesta kotiseutuun -strategian pohjalta. Lisäksi laaditaan viestinnän vuosikalenteri ja hankkeille tarpeen mukaan erilliset viestintäsuunnitelmat.

Liiton tärkeimmät julkaisut ovat ajankohtaislehti Kotiseutuposti ja artikkelipohjainen Kotiseutu-vuosikirja, joista molemmista julkaistaan sekä painettu että sähköinen versio. Kotiseutuliitto on suunnannut yhä enemmän voimavaroja sähköiseen viestintään. Kehitys jatkuu, mutta samalla pyritään huomioimaan edelleen mahdollisimman hyvin ne jäsenet, joilla ei ole käytettävissään kaikkia sähköisiä välineitä.

Liitto pyrkii innostamaan jäsenyhteisöjään näkemään oman roolinsa osana liiton viestintää – erityisesti käyttämään hyväkseen sosiaalisen median tarjoamia osallistumismahdollisuuksia sekä välittämään liiton sanomia omille jäsenilleen ja kontakteilleen.

Luvuissa 5.1–5.5 mainittujen liiton viestintävälineiden lisäksi tietoa jaetaan omien ja lähellä toimivien organisaatioiden sähköpostilistoilla. Tiedotusvälineille toimitetaan tiedotteita sekä artikkeleita ajankohtaisista aiheista ja tapahtumista. Kotiseutuliiton yleistä tunnettuutta pyritään lisäämään edelleen.

Liitto kuuntelee jäsentensä toiveita viestinnän kehittämiseksi ja jäsenten viestinnän tukemiseksi sekä pyytää aktiivisesti palautetta toiminnastaan.

5.1 Kotiseutu-vuosikirja

Suomen Kotiseutuliitto julkaisee Kotiseutu-vuosikirjaa. Vuonna 2016 ilmestyy 103. vuosikerta. Kotiseudun on tarkoitus virittää harrastusta kotiseutututkimukseen, tuoda esiin tuoretta kotiseutu- ja kulttuuriperintötutkimusta tiedettä popularisoiden ja esitellä myös käytännöllisempiä aiheita kotiseututyöstä.

Kotiseutuliiton hallitus valitsi toimituskunnan toteuttamaan vuoden 2016 Kotiseutu-vuosikirjaa. Toimituskuntaan kuuluvat Riitta Vanhatalo (päätoimittaja) sekä Seppo Knuuttila, Rauno Lahtinen, Liisa Lohtander, Pia Puntanen ja Janne Vilkuna. Vuosikirjan teema julkistetaan marraskuussa 2015, jolloin toimituskunta myös julkaisee avoimen artikkelikutsun.

5.2 Kotiseutuposti

Kotiseutupostin sisällöllistä kehittämistä jatketaan. Lehden sähköisen version levittämiseksi etsitään uusia kanavia. Vuoden 2016 aikana julkaistaan neljä numeroa Kotiseutupostia.

5.3 Hilja-uutiskirje

Liiton sähköistä jäsenviestintää ja Hilja-uutiskirjettä kehitetään edelleen. Vuoden 2016 aikana uutiskirje lähetetään sähköpostitse jäsenistölle ja luottamushenkilöille sekä muille kirjeen tilaajille noin kerran kuussa.

5.4 Nettisivut

Liiton nettisivut ovat kattava tietopankki ja arkisto kaikkeen liiton toimintaan. Sivut toimivat myös alustana, jossa julkaistua materiaalia jaetaan eteenpäin uutiskirjeen, sähköisten sähköpostilistojen ja sosiaalisen median kanavien avulla. Sivuilla julkaistaan sekä tietoa liiton toiminnasta ja tapahtumista että uutisartikkeleita ja kolumneja. Sivujen kautta on mahdollista antaa palautetta liiton toiminnasta nimettömänä.

Liiton nykyiset sivut valmistuivat vuonna 2011. Vuonna 2016 aloitetaan sivuston uudistuksen suunnittelu.

5.5 Sosiaalinen media

Sosiaalisen median kautta jaetaan tietoa liiton toimintapiiriin kuuluvista asioista ja rakennetaan yhteisöllisyyttä toimijoiden välille.

Facebook
Suomen Kotiseutuliitto on jo usean vuoden ajan toiminut aktiivisesti Facebookissa, missä liitolla on noin 1850 seuraajaa www.facebook.com/Kotiseutuliitto. Myös Valtakunnallisilla kotiseutupäivillä on oma sivunsa, jossa on yli 500 seuraajaa www.facebook.com/kotiseutupäivät.

Twitter
Suomen Kotiseutuliiton Twitter-tili jakaa ajankohtaisia uutisia noin 800 seuraajalleen. @Kotiseutuliitto osoitteessa http://twitter.com/Kotiseutuliitto.

Instagram
Vuonna 2015 käyttöön otettua kuviin keskittyvää sosiaalisen median palvelun käyttöä kehitetään edelleen. @kotiseutuliitto osoitteessa http://instagram.com/kotiseutuliitto.

Flickr
Kuvienjakopalvelu, jossa julkaistaan tapahtumien ja hankkeiden kuvamateriaalia. www.flickr.com/photos/kotiseutuliitto

YouTube ja Bambuser
Vuonna 2016 lisätään YouTube- ja Bambuser-videopalveluiden käyttöä. Kotiseutuliiton kanavat osoitteissa www.youtube.com/channel/UC8mufVK_4Fs7gIXe3W09HEQ http://bambuser.com/channel/kotiseutuliitto

Kotiseutu-blogi
Vuonna 2016 suunnitellaan osana viestintästrategiaa Kotiseutu-blogia, jossa nostetaan esiin puheenaiheita, otetaan kantaa ja osallistutaan keskusteluun ajankohtaisista, liiton toimialaan liittyvistä aiheista. Blogi korostaa liiton asiantuntijuutta ja ilmestyy säännöllisesti.

6. LIITON TOIMIHENKILÖT JA TOIMISTO

Liiton toimistossa työskentelee kertomusvuoden alkaessa 9 henkilöä, joista 7 vakituisessa ja 2 määräaikaisessa työsuhteessa. Yksi vakituisista työntekijöistä on osittaisella opintovapaalla 31.8.2016 asti ja yksi perhevapaalla 31.5.2016 asti.

Liiton toiminnanjohtaja on Riitta Vanhatalo.

Liiton toimihenkilöiden yhteystiedot ja tehtävänkuvat ovat tämän toimintasuunnitelman takakannessa, samoin liiton toimiston yhteystiedot.

7. LIITON TALOUS

Liiton talous perustuu **tuloihin**, jotka muodostuvat valtionavuista (40 %), jäsenmaksutuotoista (16 %), hankemäärärahoista (39 %) ja muista tuotoista (5 %) yhteensä 648 690 €. **Menot** jakautuvat henkilöstökuluihin (46 %), hankekuluihin (39 %), toiminta- ja jäsenpalvelukuluihin (10 %), järjestökuluihin (4 %) ja muihin kuluihin (1 %). Ylijäämää muodostuu 174 €.

Seurantalojen avustustoimintaan – korjausavustuksiin ja Kotiseutuliiton työhön avustushakemusten käsittelyssä, neuvonnassa ja tutkimuksessa – osoitetaan valtionavustusta kaikkiaan 1 889 000 euroa.

Periaatteena pidetään, että liitto ottaa hoitaakseen vain tehtävät, joihin sillä on riittävät resurssit.

Suomen Kotiseutuliitto

Kalevankatu 13 A
00100 HELSINKI
puh. (09) 612 6320
toimisto@kotiseutuliitto.fi

www.kotiseutuliitto.fi
www.facebook.com/Kotiseutuliitto
Twitter: @Kotiseutuliitto
Skype: Suomen Kotiseutuliitto

Henkilökunnan sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@kotiseutuliitto.fi

Toiminnanjohtaja Riitta Vanhatalo
puh. (09) 612 63220, 040 733 7033
- Yleishallinto
- Järjestöllinen kehittäminen
- Sidosryhmäsuhteet

Järjestöpäällikkö Liisa Lohtander
puh. 045 1509 109
- Jäsenyhteydet ja -yhteistyö, koulutukset
- Toiminnanjohtajan varahenkilö
- European Heritage Days

Hallintosihteeri Satu Aallonpää
puh. (09) 612 63260
- Neuvonta
- Jäsenrekisteri, osoitteistot
- Jäsenmaksut

Tiedottaja Elina Kuismin
puh. (09) 612 63225, 050 440 9411
- Viestintä
- Kotiseutuposti
- IT-asiat

Koordinaattori Jonina Vaahtolammi
puh. (09) 612 63226
- Euroopan kulttuuriympäristöpäivät
- Rakennusperinto.fi-palvelu

Talouspäällikkö Paula Hirvonen
puh. (09) 612 63222
- Taloushallinto
- Laskutus
- Palkanlaskenta

Toimistoassistentti Marianne Parvinen
puh. (09) 612 63210
- Toimistopalvelut
- Arkistopalvelut
- Kirjamakasiini ja liiton kirjasto

Rakennustutkija Johanna Hakanen
puh. (09) 612 63221, 046 567 3997
- Seurantalojen korjausavustusten haku ja suunnittelu
- Seurantalojen korjausneuvonta

Tiedottaja-hankesihteeri Sanna Käyhkö
puh. (09) 612 63223, 046 567 3997
- Korjausavustusten haku ja maksatukset
- Seurantaloasioiden viestintä
- www.seurantalot.fi -sivusto

Viestintäpäällikkö Anna-Maija Halme
osittaisella opintovapaalla 31.8.2016 saakka

Toimistoassistentti Elina Teikari
vanhempainvapaalla 31.5.2016 saakka